

Foto: Shutterstock.com

VAN KWALITEITSIMPULS NAAR 'VAKMANSCHAP'

De gespecialiseerde buurtsportcoach

Onder de noemer 'Kwaliteitsimpuls Buurtsportcoaches' is de afgelopen jaren veel kennis opgehaald over de rol van de buurtsportcoach in de dagelijkse praktijk van ketenaanpakken in het sociaal domein, en dan met name gericht op kwetsbare groepen. Dit heeft onder andere geleid tot nieuwe functieprofielen voor buurtsportcoaches. De komende twee jaar wordt nadrukkelijk onderzocht hoe de buurtsportcoach door ketenpartners ingezet zou kunnen worden als 'specialist sport en bewegen', hoe de (co)financiering daarvan beter kan, hoe kennis bij ketenpartners en buurtsportcoaches kan worden vergroot en welke belemmeringen er zijn die een effectieve inzet in de weg staan.

Tekst: **André de Jeu**

Het is niet écht nieuws dat verbindingen tussen sectoren op lokaal niveau niet als vanzelf tot stand komen en regionaal zo mogelijk nog moeilijker. Hoewel sport en bewegen regelmatig gezien worden als een instrument om zorgvraagstukken (mede) aan te pakken, is het bepaald geen vanzelfsprekendheid dat de buurtsportcoach daarbij als ‘de specialist’ wordt gezien.

Buurtsportcoaches worden vaak voor een kortere periode aangesteld en missen voor het inzetten bij complexere vraagstukken veelal een beleidsmatige (integrale) insteek bij beleidsbepalers en uitvoeringspartners van gemeenten. Gemeenten lijken bovendien aan de voorkant nog weinig sturing te geven aan (integrale) beleidsplannen en aanbestedingsdocumenten, gericht op kwetsbare burgers. Hierdoor is het voor een buurtsportcoach niet altijd helder welke doelen hij moet nastreven en zijn resultaten achteraf ook moeilijk te meten. Voor de beoogde ketenpartners, bijvoorbeeld uit de zorg, wordt het dan lastig om de buurtsportcoach voor hun doelstellingen, zoals preventieve zorg en het verlagen en vertragen van de zorgvraag, in te zetten op basis van feiten. Dit kan ook gezegd worden over de inbedding van de buurtsportcoach als ‘specialistisch instrument’ van sociale wijkteams.

Voor het bereiken van kwetsbare doelgroepen is een langere aanstelling van de buurtsportcoach wenselijk. Verdiepende kennis van een buurtsportcoach en het opbouwen van een relevant netwerk zijn immers essentieel en kosten nu eenmaal meer tijd. Een dergelijke wijziging vraagt om meer planvorming aan de voorkant, om zo inhoudelijk helder te krijgen waar een buurtsportcoach lokaal voor kan worden ingezet en vooral ook hoe de effecten daarvan meetbaar kunnen worden gemaakt.

Doel

Doel is de opgehaalde kennis binnen het deelproject ‘Kwaliteitsimpuls’ (Sport en Bewegen in de Buurt 2015-2016) te borgen bij lokale/regionale ketenpartners, bestuurders en uitvoeringsorganisaties. Daarvoor is extra inzet nodig op kleinschalig lokaal/regionaal niveau. Nu al goed werkende netwerken die verder versterkt en benut kunnen worden, zullen nog beter ingezet worden voor kennisdeling met anderen. Ook zijn er tal van initiatieven die met de juiste ondersteuning en kennis uit kunnen groeien tot goede voorbeelden en sterke ketens. Waar netwerken ontbreken worden potentiële partijen uitgedaagd deze te gaan vormen.

Op schaalgrootte van de 27 VSG-regio’s (vergelijkbaar met de gezondheidsregio’s) worden goede voorbeelden zowel online als offline met elkaar in contact gebracht. Hiervoor zullen ook reeds bestaande ambtelijke en bestuurlijke structuren worden benut.

Rollen en functies

Waar nodig zal maatwerk geleverd worden en kunnen (potentiële zorg)partners worden betrokken. Waar competenties bij de desbetreffende buurtsportcoach ontbreken, zullen deze via het binnen

Waar netwerken ontbreken worden potentiële partijen uitgedaagd deze te gaan vormen

de Kwaliteitsimpuls in kaart gebrachte reguliere scholingsaanbod worden geholpen. Als regulier aanbod ontbreekt, wordt gekeken of er een traject van *learning-by-doing* kan worden opgestart. Vooral het Kenniscentrum Sport kan in deze een ‘scharnierfunctie’ vervullen: enerzijds kan reeds bestaande kennis direct beschikbaar worden gesteld, anderzijds kan nieuwe kennis worden opgebouwd. Waar mogelijk zal natuurlijk gebruikgemaakt worden van de kennis die lokaal en regionaal eventueel al aanwezig is.

Aan het Mulier Instituut is gevraagd specifieke kennis over deze gebieden voor dit doel te bundelen, zodat deze tijdens de beoogde lokale/regionale gesprekken leidend kan zijn. In veel gevallen ontbreekt het immers aan overzicht van (gecombineerde) data, terwijl dit noodzakelijk blijkt te zijn voor het opbouwen van een sterke keten van partijen uit verschillende sectoren. Tevens blijkt dat het beschikbaar hebben van relevante data vaker leidt tot het beschikbaar krijgen van budgetten, onder andere voor medecofinanciering van een buurtsportcoach door ketenpartners.

Buurtsportcoaches en lokale/regionale partners worden in deze trajecten gevraagd op te treden als regionale ambassadeurs. Zij vormen waar nodig het schakelpunt met andere netwerken, bijvoorbeeld die zich specifiek op de sport richten. Deze voorbeelden worden landelijk eveneens zichtbaar gemaakt voor andere ‘geïnteresseerden’. De veronderstelling is dat een netwerk na verloop van tijd zelfstandig kan functioneren. Deze aanpak is vergelijkbaar met de discussie van ‘vis uitdelen of leren vissen’. Het blijkt dat het antwoord op vragen vaak in het ‘eigen’ netwerk te vinden is.

Op dit moment zijn ruim 2.900 fte’s buurtsportcoaches op tal van vlakken actief. Het gaat er niet om met al die buurtsportcoaches ineens rigoureus iets anders te gaan doen. Er wordt nu eerst ingezet op het verkrijgen van meer inzicht in de ketenaanpakken gericht op kwetsbare groepen die al succesvol zijn. ↩

Verder lezen...

Op het Visie & Beleidsplein op www.sportengemeenten.nl kunt u het volgende document downloaden:

‘Mulier Instituut (2017). Evaluatie EVC-traject buurtsportcoaches’ bij *Sport en Bewegestimulering*

‘Kwaliteitsimpuls buurtsportcoaches (2015). Wensen en behoeften van buurtsportcoaches’ bij *Sport en Bewegestimulering*